

23a Mostra Internacional Films de Dones Barcelona

Amor, mujeres y flores

Direcció: Marta Rodríguez i Jorge Silva; **Guió:** Marta Rodríguez i Jorge Silva; **Producció:** Fundación Cine Documental i FireFret LTD; **Música:** Iván Benavides; **Fotografia:** Jorge Silva, Juan José Bejarano, Jorge Ardila; **Gènere:** Documental; **Format:** 16 mm; **Duració:** 100 min.

País i any producció: Colòmbia, 1989

L'antropòloga Marta Rodríguez i el cineasta Jorge Silva aprofundeixen en la indústria del cultiu de flors, a la regió colombiana de la Sabana. Una feina eminentment femenina, realitzada per dones de baixa extracció social que treballen en hivernacles sota condicions molt dures, i indefenses als perills dels pesticides. La cinta recull una sèrie de testimonis concrets, convertits en representatius d'una situació global, que expliquen les seves experiències.

El sector de la floricultura a Colòmbia es va desenvolupar a partir de la dècada de 1960, quan diverses empreses dels Estats Units i Europa van descobrir un lloc de terres fèrtils, lleis permissives i sous molt baixos, que auguraven grans beneficis. Amb el temps, aquesta indústria s'ha convertit en un recurs important per aquell país, que n'és el segon exportador mundial. El documental juga amb el contrast entre la flor vista com a símbol de l'amor i les precàries condicions de les seves treballadores, permanentment exposades a productes químics prohibits a Europa i els Estats Units. Així passa a ser un document sobre els problemes de salut que generen aquests cultius, i sobre l'actitud depredadora i inhumana de les empreses que s'hi dediquen. La pel·lícula culmina amb les vagues que protagonitzen les jornaleres per defensar els seus drets.

Amor, mujeres y flores va ser molt polèmica des de la seva estrena, la van criticar per afectar negativament la imatge exterior de Colòmbia. Tanmateix, com explica l'epíleg del film, el seu codirector Jorge Silva va morir el 1987 mentre la feia, possiblement afectat pels mateixos pesticides que estava denunciant. La seva vídua Marta Rodríguez la va acabar de muntar en solitari, sota la següent reflexió: Quan costa produir bellesa?

Filmografia i premis

Marta Rodríguez va néixer a Bogotà, i va cursar estudis de filosofia i sociologia a Barcelona, on va viure uns anys amb la seva família. De tornada al seu país va estudiar sociologia a la Universidad Nacional, on va realitzar diversos treballs de camp. A París va estudiar antropologia i cinema, i altra vegada a Colòmbia va conèixer al seu futur marit Jorge Silva, amb qui va codirigir el documental *Chircales*. Van seguir *Planas, testimonio de un etnocidio*, *Campesinos*, *Ospitia*, *la voz de los Sobrevivientes* o *Nuestra voz de tierra, memoria y futuro*, sempre amb les comunitats indígenes com a protagonistes. Després de la mort de Silva, ha signat en solitari documentals com *Memoria viva*, *Amapola*, *la flor maldita*, *Los hijos del trueno* o *La hoja sagrada*, sobre

23a Mostra Internacional Films de Dones Barcelona

els cultius prohibits com la coca. Amb Fernando Restrepo va dirigir *Nunca Más, Una casa sola se vence*, i *Soraya, amor no es olvido*, sobre les comunitats afroamericanes al seu país; i la seva darrera producció *Testigos de un etnocidio, memorias de resistencia*. Jorge Silva va néixer en una família molt modesta, i va ser un fotògraf i cineasta autodidacta. El seu primer documental fou *Días de papel*, després del qual va iniciar la seva relació sentimental i professional amb Marta Rodríguez, amb la pel·lícula *Chircales*. En morir estava treballant en un projecte de llargmetratge sobre la violència colombiana que s'havia de titular *La guerra de Villarrica*.

Amor, mujeres y flores va ser premiada en els festivals d'Aurillac (França), San Francisco (Estats Units), Manheim i Friburg (Alemanya), i Bogotá.

Declaracions de la directora

"Soy antropóloga, y la película se realizó como una investigación antropológica. En la primera etapa de la investigación no filmamos nada. Lo primero que hicimos fue un estudio antropológico. Debido a la represión de las mujeres trabajadoras en Colombia, se planteó un problema muy delicado para los documentalistas. Un cineasta no puede simplemente aparecer y comenzar a filmar sin que la gente pregunte: "¿Por qué estás filmando, y qué vas a hacer con tu película?"

Para *Amor, mujeres y flores*, algunas de las mujeres que filmamos vinieron a mi casa, vieron las imágenes en la moviola, y discutieron el proceso de edición. Como resultado, algunas de ellas pidieron no aparecer en la película. Tenían miedo de perder sus puestos de trabajo cuando la película se estrenara. Así que nuestro trabajo depende de la participación de sus protagonistas".

Nota de premsa

Declaracions de la crítica

"En 1987 el cineasta colombiano Jorge Silva murió a la edad de cuarenta y seis años. En el momento de su muerte estaba trabajando en *Amor, mujeres y flores* con su compañera Marta Rodríguez que terminó la película, una escalofriante exposición sobre la explotación política y ecológica (incluyendo el contrabando de cocaína), que se lleva a cabo en relación con la producción y la exportación de claveles colombianos. Es posible que haya olvidado el impacto que un documental puede tener, pero después de ver éste usted se lo pensará dos veces la próxima vez que compre claveles".

Festival de cinema de Sundance